

На основу члана 9. став 5. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003 и "Службени гласник РС", бр. 43/2004), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О ОБЛИКУ, САДРЖИНИ И НАЧИНУ КОРИШЋЕЊА ЈЕДИНСТВЕНИХ ИНСТРУМЕНАТА ПЛАТНОГ ПРОМЕТА

1. Овом одлуком прописују се облик, садржина и начин коришћења јединствених инструмената платног промета (у даљем тексту: инструменти) којима се врше плаћања или наплате с рачуна – готовим новцем и безготовински.

2. Инструменти, у смислу ове одлуке, јесу:

- налог за уплату и налог за исплату (инструменти готовинског платног промета),
- налог за пренос и налог за наплату (инструменти безготовинског платног промета).

3. Налог за уплату је готовински инструмент који се користи за уплате у готовом новцу у корист рачуна (уплате дневног пазара, плаћање обавеза у готовом новцу и друге уплате у корист рачуна).

Налог за уплату садржи следеће елементе:

- 1) назив уплатиоца,
- 2) назив примаоца,
- 3) број рачуна примаоца,
- 4) ознаку валуте,
- 5) износ,
- 6) сврху уплате,
- 7) шифру плаћања,
- 8) број модела позива на број одобрења,
- 9) позив на број одобрења,
- 10) место и датум пријема,
- 11) датум валуте,
- 12) печат и потпис уплатиоца (оверу).

Налог за уплату банка може извршити и када он не садржи све елементе из става 2. ове тачке ако утврди да су елементи који су наведени у налогу довољни за његово извршење.

4. Налог за исплату је готовински инструмент којим правно или физичко лице подиже са свог рачуна средства у готовом новцу или којим на терет свог рачуна налаже исплату у готовом новцу примаоцу који нема рачун код банке из члана 2. тачка 10. Закона о платном промету (у даљем тексту: банка).

Налог за исплату садржи следеће елементе:

- 1) назив исплатиоца,
- 2) назив примаоца,
- 3) број рачуна исплатиоца,
- 4) ознаку валуте,
- 5) износ,
- 6) сврху исплате,
- 7) шифру плаћања,
- 8) број модела позива на број задужења,
- 9) позив на број задужења,
- 10) место и датум пријема,
- 11) датум валуте,
- 12) потпис примаоца и број личне карте,
- 13) печат и потпис исплатиоца (оверу).

Налог за исплату банка може извршити и када он не садржи све елементе из става 2. ове тачке ако утврди да су елементи који су наведени у налогу довољни за његово извршење.

5. Налог за пренос користи се када дужник налаже банци да на терет његовог рачуна пренесе средства у корист рачуна повериоца, за пренос средстава између два рачуна истог клијента, као и за евидентирање истог износа средстава на терет и у корист истог рачуна по основу измиривања међусобних новчаних обавеза (компензација, асигнација, цесија, пренос хартија од вредности и др.).

Налог за пренос садржи следеће елементе:

- 1) начин извршења налога – хитно,
- 2) назив дужника–налогодавца,
- 3) назив повериоца–примаоца,
- 4) број рачуна дужника–налогодавца,
- 5) број рачуна повериоца–примаоца,

- 6) ознаку валуте,
- 7) износ,
- 8) сврху плаћања,
- 9) шифру плаћања,
- 10) број модела позива на број задужења,
- 11) позив на број задужења,
- 12) број модела позива на број одобрења,
- 13) позив на број одобрења,
- 14) место и датум пријема,
- 15) датум валуте,
- 16) печат и потпис дужника – налогодавца (оверу).

Налог за пренос банка може извршити и када он не садржи све елементе из става 2. ове тачке ако утврди да су елементи који су наведени у налогу довољни за његово извршење.

6. Налог за наплату користи се када поверилац, у складу са овлашћењем добијеним од дужника, иницира да се изврши наплата средстава с рачуна дужника (писмено овлашћење које дужник даје својој банци и свом повериоцу, наплата доспелих хартија од вредности, меница).

Налог за наплату користи се и код наплате на основу извршних решења издатих на основу закона, односно на основу извршних судских решења.

Налог за наплату садржи следеће елементе:

- 1) назив дужника,
- 2) назив повериоца–налогодавца,
- 3) број рачуна дужника,
- 4) број рачуна повериоца–налогодавца,
- 5) ознаку валуте,
- 6) износ,
- 7) сврху плаћања,
- 8) шифру плаћања,
- 9) број модела позива на број задужења,
- 10) позив на број задужења,
- 11) број модела позива на број одобрења,
- 12) позив на број одобрења,
- 13) место и датум пријема,
- 14) датум валуте,
- 15) печат и потпис повериоца–налогодавца (оверу).

Налог за наплату банка може извршити и када он не садржи све елементе из става 3. ове тачке ако утврди да су елементи који су наведени у налогу довољни за његово извршење.

7. Инструменти из тачке 2. ове одлуке могу бити у писаној или електронској форми, или усмени.

Инструменти из тачке 2. ове одлуке у писаној форми су обрасци правоугаоног облика и јединствених димензија 99 x 210 мм, што одговара 1/3 папира формата А4.

Изглед и распоред елемената на инструментима у писаној форми дају се у Прилогу 1, који је одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део.

Инструменти из тачке 2. ове одлуке у електронској форми садрже елементе из тачке 5. став 2. и тачке 6. став 3. те одлуке и испостављају се у складу са одлуком којом се уређује електронски начин обављања платног промета и упутством којим се уређују формат и намена порука за размену података у обављању платног промета.

Инструменте из тачке 2. ове одлуке који се испостављају усмено банка може извршити и када они не садрже све елементе предвиђене том одлуком ако утврди да су елементи које садрже ти инструменти довољни за њихово извршење и да су дати у складу са уговором који закључују банка и клијент.

8. Садржај и начин попуњавања елемената на инструментима из тачке 2. ове одлуке дати су у Прилогу 2, који је одштампан уз ту одлуку и њен је саставни део.

Подаци на елементима инструмената из тачке 2. ове одлуке исписују се описно и нумеричким знаковима и распоређени су на тим инструментима према карактеру тих знакова.

Инструменти из тачке 2. ове одлуке издају се и попуњавају на српском језику – ћириличним, односно латиничним писмом.

9. Инструменти из тачке 2. ове одлуке чији подаци на елементима нису попуњени у складу са том одлуком, које није потписало овлашћено лице и нису издати ни штампани у складу са овом одлуком – вратиће се подносиоцу у складу с чланом 9. Закона о платном промету.

10. За исправку грешака насталих у обради података на елементима (сторно) банка користи интерни налог за пренос, чији облик и садржину сама утврђује.

11. Чек, платна картица и акредитив су инструменти плаћања, односно инструменти за располагање средствима с рачуна на основу којих се испостављају инструменти из тачке 2. ове одлуке.

Чек користе физичка и правна лица – за исплату готовог новца на терет рачуна издаваоца чека и за безготовинска плаћања. Облик, садржину и начин употребе чека утврђује банка, у складу са својим потребама и Законом о чеку ("Службени лист ФНРЈ", бр. 105/46, "Службени лист СФРЈ", бр. 12/65, 50/71 и 52/73 и "Службени лист СРЈ", бр. 46/96).

Платна картица се користи за безготовинско плаћање и за подизање готовог новца код издаваоца картице или преко банкомата. Облик, садржину и начин употребе платне картице утврђује банка, у складу са својим потребама и међународним стандардима.

Акредитив се користи када клијент налаже банци код које има отворен рачун да одређена средства, уз одређене услове, стави на располагање правном или физичком лицу код исте или код друге банке. Врсту акредитива, услове отварања и начин његовог коришћења утврђују банка и клијент – налогодавац за отварање акредитива.

12. Наплата меница издатих до 31. децембра 2002. године уредиће се упутством Народне банке Србије.

13. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о облику, садржини и начину коришћења јединствених инструмената платног промета ("Службени гласник РС", бр. 99/2003 и 128/2003).

14. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", а примењиваће се од 1. јуна 2004. године.

О. бр. 22
18. маја 2004. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Радован Јелашић, с.р.